

Asia Haastattelumateriaalin ja valokuvien tekijänoikeus

Hakija X

Annettu 14.5.2014

Tiivistelmä

Haastatteluun sisältyneiden tietojen ja tarinoiden juonen sisällyttäminen kirjan tekstiin ei edellyttänyt haastattelun oikeudenhaltijan lupaa eikä hänen nimensä ilmoittamista kirjan yhteydessä.

Mikäli valokuvan suoja-aika oli edelleen voimassa, valokuvan lainaaminen kirjaan edellytti valokuvan oikeudenhaltijan lupaa, koska tekijänoikeuslain 22 § tai 25 § eivät soveltuneet.

LAUSUNTOPYYNTÖ

Hakijan mukaan yksityishenkilö PK on julkaissut vuoden 2012 lopulla kirjan ”Juuret Kattilaisilla”. Hakija on pyytänyt tekijänoikeusneuvostolta lausuntoa edellä mainittuun kirjaan liittyen tekemistään seuraavista huomioista:

Kirjan kohdassa "Lukijalle" kirjan kirjoittaja kiittää hakijaa: "[hakijaa], joka antoi käyttööni Harjulassa tekemänsä haastattelut EH:n ja IH:n kanssa vuonna 1979." Hakijan mukaan kirjan kirjoittaja ei ole kysynyt häneltä lupaa hakijan materiaalin käyttämiseen. Hakijan mukaan hän ja kirjan kirjoittaja eivät ole tavanneet, eivät puhuneet puhelimesta eivätkä lähettäneet toisilleen kirje- tai sähköpostia. Hakijan mukaan hänen haastattelumateriaaliaan on kirjassa eri taloja käsiteltäessä, mutta lausuntopyyntöön liitteeksi hän on liittänyt vain kahden talon kuvaukset.

Hakijan mukaan kirjassa on julkaistu osa hänen isänsä syntymäpäiväkutsukortiksi vuonna 1982 tekemästään valokuvasta ilman hakijan lupaa. Kyseistä kutsukorttia varten hakija on kuvannut isänsä ja hänen tekemiään puuveistoksia. Hakija teki isänsä suostumuksella hänen kuvastaan ja veistoksista kuvateoksen tuolloisella kuvankäsittelytekniikalla.

Kirjassa on hakijan mukaan julkaistu useita hänen isänsä yli 50 vuotta sitten ottamia valokuvia mainitsematta valokuvien ottajaa. Kirjassa julkaistujen valokuvien kuvateksteistä puuttuvat valokuvaajien nimet, eikä kuvia ole numeroitu siten, että lähdetiedoissa olisi kerrottu, kenen ottama mikäkin kuva on.

Kohdassa "Käytetyt lähteet" otsikon "Valokuvat" alla on yhdeksän henkilön nimet. Hakijan mukaan lukija jää kuitenkin epätoiseksi siitä, mistä mikäkin kuva on peräisin. Hakijan isän kuvaamista valokuvista on tallella sekä negatiiveja että rinnakkaisvedokset, joten niiden osalta kuvaajan selvittäminen olisi hakijan mukaan ollut helppoa.

Kirja perustunee useista tietolähteistä otettuihin tietoihin, mutta viitetiedot puuttuvat kokonaan. Kirjassa on osittain kerrottu, mitä joku yksittäinen henkilö on kertonut, mutta hakijan tekemien haastattelujen osalta tieto puuttuu suurelta osalta. Hakija on nauhoilta purettuihin versioihin keskittynyt kirjaamaan asiatiedot eikä niinkään erottelemaan sitä, mikä on ollut hakijan isän ja mikä tädin kertomaa. Nauhat ovat tallessa, joten kertojat olisi ollut mahdollista selvittää.

Kirjassa on muun muassa kerrottu eräästä suvusta. Teksti perustunee Suomen sukututkimusseuran aikakauskirjassa N:o 104 vuonna 1955 julkaistuun yksityishenkilö HS:n kirjoittamaan artikkeliin. Tieto puuttuu kirjan lähdetiedoista. Kirjalla on myös ISBN-tunnus, jonka perusteella lukijan tulisi voida luottaa siihen, että kirjassa haastattelujen ohella julkaistu laajahko historiallinen aineisto perustuu faktatietoihin ja että lukija voi halutessaan palata tiedon lähteeseen valokuvien ja asiatietojen osalta.

Hakijan mukaan kirjan kirjoittaja on saanut hakijan haastatteluja kuvamateriaalin lainaksi hakijan serkulta, joka on antanut hakijan yhteystiedot kirjan kirjoittajalle. Hakija on antanut materiaalin serkulleen henkilökohtaiseen käyttöön, koska serkun vaimo oli ollut erityisen kiinnostunut hakijan suvusta. Hakijan mukaan hänen serkkunsa on ollut kutsuttuna hakijan isän syntymäpäiville ja on siten saanut aikanaan nyt kyseessä olevan kutsukortin.

VASTINE

Tekijänoikeusneuvosto on pyytänyt vastineen lausuntopyynnössä mainitun kirjan kirjoittajalta, yksityishenkilö PK:lta, joka on esittänyt vastineessaan seuraavan:

Kirjan kirjoittaja kiitti hakijaa, koska hakijan serkku oli kertonut kirjan kirjoittajalle kotikylästäään muistojaan, jotka kirjan kirjoittaja kirjasi muistiin yhä uudelleen ja uudelleen tavatessaan hakijan serkun useiden vuosien aikana. Hakijan serkku antoi kirjan kirjoittajalle hakijan kirjaamia kertomuksia vanhoista asioista, joista kirjan kirjoittajan oli mahdollista tarkistaa asioita muistin tueksi.

Kirjan kirjoittajan käsityksen mukaan hakijan serkku ei ollut ymmärtänyt, että haastattelut oli tarkoitettu vain hänelle. Hakijan serkku oli kertonut hakijan materiaalin kanssa samoja kertomuksia vuosien ajan kirjan kirjoittajalle. Täten kirjan kirjoittaja tai hakijan serkku eivät ymmärtäneet kysyä lupaa hakijalta materiaalin käyttämiseksi kirjassa. Kirjan kirjoittaja piti tästä syystä aiheellisena kiittää hakijaa ja hakijan serkkua saamistaan tiedoista.

Hakijan isän valokuvan kirjan kirjoittaja sai hakijan serkulta. Kirjan kirjoittaja kysyi lupaa sen käyttöön kirjassa hakijan sisarelta, joka antoi luvan. Kirjan kirjoittaja ei ymmärtänyt kysyä lupaa hakijalta eikä tuolloin tiennyt hakijan olevan kuvan oikeudenhaltija. Kirjassa on paljon vanhoja valokuvia, jotka ovat kirjan kirjoittajan ja hänen sukulaistensa kotialbumeista. Kotialbumien omistajat ovat antaneet luvan kuvien käyttöön, ja heidät kaikki on lueteltu kirjan lopussa.

Lainatessaan hakijan serkun albumista useita kuvia kirjan kirjoittaja kysyi häneltä lupaa kuvien käyttöön. Kirjan kirjoittajan mukaan hakijan serkku kertoi kuvien olevan hänen ottamiaan ja antaneensa luvan käyttää kuvia nyt kyseessä olevassa kirjassa. Koska kuvat ovat vanhoja, oli mahdotonta selvittää kuvien ottajia ja kuvien alkuperää. Kirjan kirjoittaja tiesi vain, mistä albumeista kuvat olivat lähtöisin – suurin osa oli hakijan serkun valokuvia. Kirja perustuu haastatteluihin ja yhteen painettuun lähteeseen sekä painamattomiin lähteisiin, jotka kirjan kirjoittaja on maininnut kirjassaan. Tärkein lähde sukujen osalta on ollut yksityishenkilö HL:n tekemä sukututkimus, jossa hän on kertonut eräästä suvusta. Hän on antanut kirjan kirjoittajan käyttöön edellä mainitun sukututkimuksen sellaisenaan ilman lähdetietoja

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

Tekijänoikeuslain (404/61) 55 §:n mukaan tekijänoikeusneuvosto antaa lausuntoja tekijänoikeuslain soveltamisesta. Näiden lausuntojen luonne ei ole sitova.

Tekijänoikeus haastatteluun

Tekijänoikeuslain 1 §:n 1 momentin mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on tekijänoikeus teokseen, olkoonpa se muun muassa kaunokirjallinen tai selittävä kirjallinen tai suullinen esitys.

Tekijänoikeus ei kohdistu mihin tahansa suulliseen esitykseen, vaan tekijänoikeussuojan saamisen edellytyksenä on, että esitystä voidaan pitää tekijänoikeuslain 1 §:ssä tarkoitettuna itsenäisenä ja omaperäisenä teoksena. Tekijänoikeudessa teoksella tarkoitetaan luonnollisen henkilön henkisen luomistyön tulosta. Teokselta edellytetään, että sitä voidaan pitää tekijänsä itsenäisen luovan työn omaperäisenä tuloksena. Tällöin se niin sanotusti ylittää teoskynnyksen eli saavuttaa teostason. Suojan edellytyksenä ei ole muita erityisiä vaatimuksia.

Ratkaisu teoskynnyksen ylittymisestä tehdään tapauskohtaisella harkinnalla. Tavanomaisena arviointikriteerinä on pidetty sitä, voisiko kukaan muu samaan työhön ryhtyessään päätyä samantyyppiseen lopputulokseen. Suullisen esityksen ei tarvitse olla kiinnitetty alustalle kuten tallenteelle tai paperille.

Tekijänoikeus suojaa sekä teosta kokonaisuutena että sellaista teoksen osaa, jota muusta teoksesta irrallaan tarkasteltuna voidaan pitää tekijänsä luovan työn omaperäisenä tuloksena. Haastatteluvastausten tai niiden osien on itsenäistä tekijänoikeussuojaa saadakseen ylitettävä teoskynnys siten kuin edellä on selostettu. Jos suullinen ilmaus ei yllä teostason, ilmausta voidaan tekijänoikeussuojan estämättä vapaasti käyttää.

Tekijänoikeussuojaa ei anneta sellaiselle tuotteelle, joka on syntynyt täysin mekaanisen työskentelyn tuloksena tai kopioimalla jo olemassa olevia tuotteita. Vakiintuneen näkemyksen mukaan teoksen aihetta, juonta, aiheen käsittelyä ohjaavaa metodologiaa, teemaa, ideaa, periaatetta tai teokseen sisältyviä yksittäisiä tietoja ei suojata. Tekijänoikeus ei estä kahta henkilöä esimerkiksi maalauksesta taulua samasta aiheesta. Suojan kohteena on se teoksen

ilmenemismuoto, johon tekijä on omaperäisellä tavalla ajatuksensa saattanut.

Tekijänoikeuslaki 2 §:n mukaan tekijänoikeus tuottaa, lain 2 luvussa säädetyin rajoituksin, yksinomaisen oikeuden määrätä teoksesta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin, muuttamattomana tai muutettuna, käännöksenä tai muunnelmana, toisessa kirjallisuus- tai taidelajissa taikka toista tekotapaa käyttäen. Kiellettyä on siten tekijänoikeudella suojatun teoksen tai sen teostasoon yltävän osan kopioiminen muuttamattomana tai muutettuna oman työn osaksi ja tällaisen suojatun teoksen tai sen osan saattaminen yleisön saataviin. Tietyissä tapauksissa teoksen osan käyttäminen ilman tekijän lupaa voi kuitenkin olla sallittua lain 2 luvun rajoitussäännösten, kuten esimerkiksi 22 §:n sitaattioikeutta koskevan säännöksen, nojalla.

Edellä esitetty soveltuu myös haastattelijan osuuteen – lähinnä kysymysten esittämiseen tai haastattelutekstin editoimiseen. Haastattelijan kirjallisesti tai suullisesti esittämät kysymykset voivat olla tekijänoikeudella suojattuja yltäessään teostasoon.

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin katsoi 16.7.2009 antamassaan ratkaisussa C-5/08 (Infopaq), että 11 sanasta koostuva ilmaisu voi saada tekijänoikeussuojaa, jos ilmaisu on omaperäinen, tekijänsä henkisen luomistyön tulos. Ratkaisussa C-145/10 (Painer), tuomioistuin katsoi, että teos voi saada tekijänoikeussuojaa, jos se on tekijänsä henkisen luomistyön tulos siten, että se kuvastaa tekijän persoonaa ja siitä käyvät ilmi tekijän vapaat ja luovat valinnat teosta tehtäessä. Kansallisen tuomioistuimen tehtävä on ratkaista lopullisesti, ylittyykö teoskynnys.

Perinteisten kirjallisten teosten osalta teostasovaatimusta voidaan luonnehtia alhaiseksi, koska kirjalliset teokset usein jo itsessään ilmentävät tekijänsä luovia valintoja. Lyhytkin runo tai vaikkapa iskulause voi olla periaatteessa tekijänoikeuden suojaama. Haarmann käyttää esimerkkinä Eeva Joenpellon romaanin nimeä "Neito kulkee vetten päällä", jota voitaneen pitää siinä määrin itsenäisenä ja omaperäisenä, että teossuoja tulee sen kohdalla kysymykseen. Haarmann pitää kuitenkin esimerkkiään enemmän poikkeuksena kuin sääntönä: "Mitä lyhyemmästä ilmaisusta on kysymys, sitä todennäköisempää on, ettei se ylitä niitä itsenäisyyden ja omaperäisyyden vaatimuksia, joita tekijänoikeussuojan saaminen edellyttää" (Pirkko-Liisa Haarmann: Tekijänoikeus ja lähioikeudet, Helsinki 2005, s. 70).

Tekijänoikeusneuvosto on arvioinut suullisten esitysten teosluonnetta muiden muassa lausunnossaan TN 1995:3. Asiassa hakija pyysi tekijänoikeusneuvostolta lausuntoa siitä, saako haastateltavan suullinen esitys televisiohaastattelussa tekijänoikeus-suojaa. Kyse oli noin kymmenen minuutin pituisesta haastattelusta, jossa haastateltava kertoi vapaasti elämästään ja siihen liittyvästä huumeiden käytöstä. Ohjelmassa esitetyssä haastattelussa haastateltavalle ei esitetty kysymyksiä. Tekijänoikeusneuvosto katsoi, että televisiohaastattelussa teostasovaatimus on suullisen esityksen osalta korkeampi kuin kirjallisen teoksen. Haastateltava ei kertonut tarinaansa niin omaperäisesti, ettei kenenkään toisen, joka ryhtyisi itsenäisesti vastaavaan työhön, voitaisi olettaa päätyvän samanlaiseen lopputulokseen. Tarina ei ollut tekijänoikeuslain 1 §:ssä tarkoitettu suullisena esityksenä ilmenevä teos.

Lausunnossaan TN 2005:3 tekijänoikeusneuvosto katsoi osan haastatteluvastauksista olleen siinä määrin itsenäisiä ja omaperäisiä, että ne ylsivät teostasoon ja olivat tekijänoikeuslain 1 §:n mukaisella tekijänoikeudella suojattuja. Hyvin lyhyet vastaukset eivät yltäneet kirjalliselta teokselta vaadittavaan teostasoon eivätkä olleet tekijänoikeussuojan piirissä.

Teoksen muuntelu tekijänoikeuslain 4 §:n perusteella

Tekijänoikeuslain 4 §:n 2 momentin mukaan, jos joku teosta vapaasti muuttaen on saanut aikaan uuden ja itsenäisen teoksen, ei hänen tekijänoikeutensa riipu tekijänoikeudesta alkuperäisteokseen.

Tekijänoikeuslain 4 §:n 2 momentti koskee teoksia, joiden luomiseen on jokin olemassa oleva teos antanut inspiraation tai vaikutteita mutta jotka eivät ole samastettavissa alkuperäiseen teokseen. Vapaan muunnelman hyödyntämiseen ei tarvita alkuperäisen teoksen oikeudenhaltijan suostumusta (Harenko-Niiranen-Tarkela: Tekijänoikeus. Kommentaari ja käsikirja. Porvoo 2006, s. 59).

Tekijänoikeuslain 4 §:n 2 momenttia on perusteltu lain esitöissä siten, että taiteellinen luomistyö saa yleensä vaikutteita samalla alalla tapahtuneesta vanhemmasta tuotannosta eikä sen vuoksi ole siitä kokonaan riippumaton. Jälkipolvet käyttävät hyväkseen olemassa olevia tyylipiirteitä, aatteita ja taiteellisia vaikutteita, ja näillä on hedelmöittävä vaikutus heidän työhönsä. Milloin uusi teos täyttää itsenäisyyden ja omaperäisyyden vaatimukset, täytyy

tekijän, vaikkakin hän sitä muovaillessaan on äsken mainitussa mielessä käyttänyt hyväkseen aikaisempaa teosta, saada luomukseensa itsenäinen tekijänoikeus (Komiteanmietintö 1953:5. Ehdotus laiksi tekijänoikeudesta kirjallisiin ja taiteellisiin teoksiin, s. 50).

Yksityiskohtaisten sääntöjen antaminen siitä, miten raja vapaan luomisen ja muuntelemisen välillä käytännössä on vedettävä, on varsin vaikeaa. Riidanalaisissa tapauksissa rajanveto jää lain esitöiden mukaan oikeuskäytännön varaan, jolloin tuomioistuimen on vapaasti harkittava kaikki asiaan vaikuttavat seikat. (Komiteanmietintö 1953:5. Ehdotus laiksi tekijänoikeudesta kirjallisiin ja taiteellisiin teoksiin, s. 50 ja Oesch, Rainer: Bildcitat, NIR 1997, s. 442)

Tekijänoikeusneuvoston lausunnossa 1995:12 oli kyse pienois- ja näköispatsaista, jotka kuvasivat hiihtävää urheilijahahmoa. Patsaat saivat kumpikin suojaa itsenäisinä ja omaperäisinä teoksina. Tekijänoikeusneuvosto totesi, että eri teoksien välinen samankaltaisuusarviointi perustui teosten olennaisten osien samankaltaisuuden tapauskohtaiseen arviointiin. Tekijänoikeussuojan saaminen ei edellyttänyt teokselta ainutkertaista uutuutta. Tekijänoikeussuojan saaminen edellytti, että teos oli sen tekijälle uusi eli että hän oli luonut teoksensa itsenäisesti pitämättä mitään toista teosta esikuvanaan. Tekijänoikeusneuvosto totesi, että patsaiden samankaltaiset elementit johtuivat samasta aihevalinnasta ja patsaiden valmistamisessa käytetystä samankaltaisesta lähdemateriaalista. Näköispatsaan luonut kuvanveistäjä ei täten tarvinnut pienoispatsaan luoneen henkilön lupaa oman teoksensa valmistamiseen.

Arvioitaessa sitä, onko kyseessä teoksen kappale, muunnelma vai vapaa muunnelma, on tarkasteltava kyseessä olevia objekteja kokonaisuuksina mutta myös objektien eroavaisuuksia yksityiskohtaisesti. Jos yksityiskohtaiset erot objektien välillä ovat merkittäviä, objektien assosioituminen yleisellä tasolla toisiinsa ei yksin riitä siihen, että kyseessä olisi saman teoksen kaksi kappaletta tai tekijänoikeuslain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu muunnelma

Analyysi ja johtopäätökset haastattelumateriaalin tekijänoikeudesta

Tekijänoikeusneuvosto on arvioinut sille toimitettua haastattelu-tekstiä ja kirjan tekstiä. Kyseessä olevat tekstit ovat lähinnä muutaman lauseen pituisia virkkeitä, kuten esimerkiksi:

Hakijan haastattelusta:

”Häihin käytiin kiertämässä ja käskemässä koko kylä. Häissä tarjottiin rokkaa, rieskaa, kaljaa ja rusinasoppaa. Juonaan Saskan häissä Rasin pihalla Eino ja Peltolan Ville sanoivat: ”Teppoja hyppii.”, kun heinien korsista hyppi hyönteisiä kuppiin. Häissä oli pitkät pöydät, isot rokkavadit ja siitä jokainen lusikalla otti. Kaljaa oli isoissa tuopeissa, ne ei olleet kannuja. Ne oli tuoppia ja jokainen senkun ryyppäs. Lusikoita senkun pestiin välillä.”

Kirjasta:

”Häihin kutsuttiin koko kylä kiertäen talosta taloon. Siellä tarjottiin rokkaa, rieskaa, kaljaa ja rusinasoppaa. Juonaan Saskan häät oli Rasin pihalla. Siellä Eino Harjula ja Ville Peltola olivat mukana. Siellä oli pitkät pöydät, isot rokkavadit, ja siitä jokainen otti omalla lusikallaan. Kaljaa oli isoissa tuopeissa. Niistä ryyppättiin. Lusikoita vain välillä pestiin.”

Hakijan haastattelusta:

”Sikoja ei kasvatettu muuta kuin yksi iso kotitarpeiksi. Impillä kerran sikavesi kiehui, kun Toimin ja Viljon piti tappa sika. Sopimus oli, että Toimi Lyö ja Viljo sitten leikkaa kurkun, mutta eivät he raaskineet, kun sika oli katsonut niin kauniisti.”

Kirjasta:

”Sikoja kasvatettiin vain kotitarpeiksi. Impillä kerran kiehui sikavesi. Oli sovittu, että Toimi lyö ja Viljo leikkaa kurkun. Eihän miehet raaskinut sikaa tappa, kun sika oli katsonut niin kauniisti heitä!”

Tekijänoikeusneuvosto toteaa, että haastatellulle voi syntyä tekijänoikeus omaan suulliseen panokseensa haastattelussa. Lisäksi tilanteessa, jossa haastattelijä muokkaa haastateltavan lausumia lopulliseksi tekstiksi siten, että lopullinen teksti on itsenäinen ja omaperäinen verrattuna haastateltavan lausumiin, haastattelijalle voi syntyä tekijänoikeus muokkaamaansa tekstiin. Jos haastattelijä laatii lopullisen tekstin haastateltavan lausumien perusteella, voi tekijänoikeus olla myös yhteisesti haastateltavalla ja haastattelijalla.

Vastineenantaja on vastineessaan ilmoittanut hakijan serkun kertoneen hänelle kirjassa olevia tarinoita, joita vastineenantaja on kirjannut ylös. Vastineenantaja on myöntänyt hakijan serkun antaneen hakijan kirjaaman haastattelumateriaalin vastineenantajan käyttöön. Vastineenantaja on todennut hakijan haastattelumateriaalin sisältäneen osittain samoja kertomuksia, joita hakijan serkku oli vastineenantajalle kertonut ja joita vastineenantaja oli kirjannut.

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että hakijan haastatteluteksti on kokonaisuutena siinä määrin omaperäinen, että sitä on kokonaisuutena pidettävä tekijänoikeuslain 1 §:ssä tarkoitettuna teoksena.

Sekä hakijan haastattelutekstissä että vastineenantajan kirjan tekstissä on käsitelty samaa aihetta – muun muassa tiettyjen ihmisten elämän tapahtumia, vaikka kertoja olisikin elävöittänyt tai tulkinnut tapahtumia jossain määrin. Teksteissä on hyödynnetty samoja tietoja. Tekijänoikeus ei suojaa aihetta tai yksittäisiä tietoja sellaisenaan vaan ainoastaan muotoa, jossa tiedot tai aihe on ilmaistu.

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että kirjan teksti eroaa ilmaisultaan siinä määrin hakijan haastattelutekstistä, että kirjan tekstissä on joko tekijänoikeuslain 1 §:n tai 4 §:n 2 momentin mukainen itsenäinen teos. Näin ollen haastatteluun sisältyneiden tietojen ja tarinoiden juonen sisällyttäminen kirjan tekstiin ei ole edellyttänyt haastattelun oikeudenhaltijan lupaa eikä hänen nimensä ilmoittamista kirjan yhteydessä.

Asiassa on jäänyt epäselväksi, ovatko kirjan tekstit peräisin hakijan haastattelumateriaalista vai hakijan serkun vastineenantajalle kertomista tarinoista. Näin ollen tekijänoikeusneuvosto ei ota kantaa näyttökysymykseen siitä, kuka on kirjan tekstien oikeudenhaltija.

Valokuvan suoja tekijänoikeuslain nojalla

Tekijänoikeuslain (404/61) 1 §:n 1 momentin mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on tekijänoikeus teokseen. Säännöksessä mainitaan esimerkkinä suojatuista teoksista muun muassa valokuvateos.

Euroopan unionin tuomioistuimien lausui 1.12.2011 antamassaan ratkaisussa C-145/10 (Painer), että tekijä voi tehdä vapaita luovia ratkaisuja monilla eri tavoilla ja monissa eri kuvan toteutuksen vaiheissa. Valmisteluvaiheessa tekijä voi valita lavastuksen, kuvattavan henkilön asennon ja valaistuksen. Henkilökuvaa ottaessaan hän voi valita rajauksen, kuvakulman ja haluamansa tunnelman. Vedosta tehdessään tekijä voi valita eri kehitysmenetelmistä sen, jota hän haluaa käyttää, tai käyttää tarvittaessa tietokoneohjelmaa.

Tekijänoikeusneuvosto on käsitellyt valokuvan teostasoa muun muassa lausunnossaan TN 2011:9. Tekijänoikeusneuvosto totesi, että lausuntopyyntöön kohteena olevat valokuvat olivat tekijänoikeuslain 1 §:ssä tarkoitettuja teoksia. Lausuntopyyntöön liitteenä olleessa valokuvassa, jossa on kuvattu mies rakennuksen katolla, valokuvaaja oli oivaltanut kyseessä olevan omaperäinen tilanne ja tallentanut kohteen valokuvaan siten, että lopputuloksena on ollut kuvakulmaltaan, rajaukseltaan ja kohteen sommittelun osalta siinä määrin omaperäinen valokuva ettei kenenkään muun voida olettaa päätyneen samanlaiseen lopputulokseen.

Lausunnossaan TN 2003:6 tekijänoikeusneuvosto totesi, että olympiatulen sytyttämisestä otettu valokuva oli historiallisesta merkittävyystään huolimatta tavanomainen, ajankohtaisesta tapahtumasta kertova valokuva, joka ei erityisesti ilmentänyt valokuvan ottaneen henkilön omaperäistä ja persoonallista panosta.

Tekijänoikeuslaista tai sen esitöistä ei ilmene selkeitä perusteita sille, mille tasolle teosvalokuvan teoskynnys tulisi asettaa. Hallituksen esityksen 287/1994 mukaan valokuvateoksiin sovelletaan samoja säännöksiä kuin kuvataiteen teoksiin. Teostason määrittely on jätetty oikeuskäytännön tehtäväksi. Oikeuskirjallisuudessa mm. Rainer Oesch ("Det reformerade upphovsrättsliga skyddet av fotografier". Nordiskt Immateriellt Rättsskydd 4/1996, s. 396.) ja Per Jonas Nordell ("Rätten till det visuella" 1997 s. 103–116) ovat todenneet valokuvateosten teoskynnyksen olevan sama kuin kuvataiteen teosten, joiden teoskynnys on matala. Toisaalta Harenko ym. katsovat, että käytännössä on perusteltua asettaa valokuvien teoskynnys melko korkealle ja katsoa teoksiksi vain valokuvat, jotka selvästi ilmentävät tekijänsä luovuutta ja ovat itsenäisiä ja omaperäisiä. (Harenko ym. "Tekijänoikeus - kommentaari ja käsikirja" 2006 s. 429).

Valokuvan teostason ylittymisen arvioimiseksi on huomioitava yhtäältä valokuvasta ilmenevä lopputulos ja toisaalta valokuvaajan tekemät lopputulokseen vaikuttaneet valinnat. Valokuvan teostasoa arvioitaessa on tarkasteltava valokuvaa eri elementtiensä muodostamana kokonaisuutena. Valokuvaaja voi tehdä lopputulokseen vaikuttavia valintoja ennen valokuvan ottamista muun muassa oivaltamalla kuvaushetkeen liittyvät erityispiirteet, sommittelemalla kuvauskohteen, valitsemalla kuvan rajauksen, kontrastin, terävyyssalueen, kuvakulman, valotuksen tai kuvauskohteen lisävalaisemisen. Valokuvaaja voi kuvan otettuaan käsitellä valokuvaa.

Valokuvan julkaisemisella tai julkaisemattomuudella ei ole merkitystä arvioitaessa sitä, ylittääkö valokuva teoskynnyksen vai ei. Valokuvaajan ammattitaidon tasolla tai sen puutteella ei itsessään ole merkitystä valokuvan teoskynnyksen arvioimisessa. Amatöörivalokuvaajakin voi luoda teosvalokuvan. Valokuvan tarkoituksella kuten sillä, onko kuva tarkoitettu esimerkiksi lehtikuvaksi, valokuvanäyttelyyn tai perheen valokuva-albumiin, ei ole merkitystä arvioitaessa teoskynnyksen ylittymistä.

Valokuva voi ylittää teoskynnyksen ja saada suojaa teoksena, jos valokuva ilmentää valokuvaajansa omaperäisiä valintoja. Eräänä arviointikriteerinä voidaan käyttää oletusta siitä, että kukaan muu ei olisi päätenyt samanlaiseen lopputulokseen saatuaan tehtävän valokuvata samaa kohdetta. Valokuvan on oltava tällä tavalla valokuvaajansa henkisen luomistyön itsenäinen ja omaperäinen tulos.

Valokuvat, jotka eivät yllä teostasoon, saavat tekijänoikeuslain 49 a §:n mukaista suojaa. Kyseisen lainkohdan mukaan valokuvaajalla on yksinomainen oikeus määrätä valokuvasta, muuttamattomana tai muutettuna, valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin.

Tekijänoikeuslain 49 a §:n mukaan oikeus valokuvaan on voimassa, kunnes 50 vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona kuva valmistettiin. Valokuvaajalle tekijänoikeuslain 49 a §:ssä säädetyt oikeudet ovat muuten hyvin samankaltaiset valokuvateoksen tekijän oikeuksien kanssa.

Tekijänoikeuslain 49 a §:n 2 momentti tuli voimaan 1.5.1995 (446/1995) samassa yhteydessä, kun vuodesta 1961 voimassa ollut laki oikeudesta valokuvaan, jäljempänä valokuvalaki (405/1961) kumottiin. Ennen 1.5.1995 valmistetun valokuvan suoja-aika määrittyy siirtymäsäännösten ja kulloinkin voimassa olleiden valokuvalain suoja-aikaa koskevien säännösten kautta.

Vuoden 1961 valokuvalain mukainen valokuvan suoja-aika oli 25 vuotta laskettuna valokuvan julkistamisvuodesta (valokuvalaki 16 §). Valokuvalain 4 §:n mukaan valokuva katsottiin julkistetuksi, kun se luvallisesti oli julkaistu, pantu julkisesti näytteille tai muutoin saatettu yleisön saataviin. Ilman julkistamista julkistamattoman valokuvan suoja-aika ei alkanut lainkaan kuluu. Vuoden 1961 valokuvalakia sovellettiin myös tätä ennen voimassa olleen lain oikeudesta valokuvaan (175/1927) nojalla valmistettuihin valokuviiin.

Vuoden 1961 valokuvalain mukainen suoja-aika pidennettiin 25 vuodesta 50 vuoteen 16.1.1991 voimaan tulleella valokuvalain muutoksella (35/1991). Lainmuutoksen jälkeen suoja-aika laskettiin valokuvan valmistamisvuoden päättymisestä. Lain siirtymäsäännöksen mukaisesti kaikkien sellaisten valokuvien, joiden valmistamisvuodesta oli tuolloin kulunut 50 vuotta, suoja lakkasi lain voimaan tullessa. Julkistamattoman valokuvan suoja-aika ei ole ollut tämän lainmuutoksen jälkeen ikuinen vaan 50 vuotta valokuvan valmistamisvuodesta.

Julkistettu valokuva, jonka suoja oli päättynyt ennen vuonna 1991 annetun lain voimaantuloa, ei lain siirtymäsäännöksen mukaan saanut uuden lain mukaista suojaa. Tällaisia suojan ulkopuolelle jääviä valokuvia olivat ennen vuotta 1966 julkistetut valokuvat, joiden 25 vuoden suoja-aika oli ehtinyt päättyä ennen 16.1.1991. Niiden valokuvien, joiden suoja ei ollut lakannut, suoja-aika piteni lain muutoksen johdosta 50 vuodeksi laskettuna valokuvan valmistamisvuoden päättymisestä.

Analyysi ja johtopäätökset valokuvan tekijänoikeudesta ja sen voimassaolosta

Tekijänoikeusneuvosto on tutustunut sille toimitettuun aineistoon, jossa on yhteensä kuusi valokuvaa. Yksi valokuvista on hakijan valmistama kuva isästään puuveistosten keskellä. Tekijänoikeusneuvosto katsoo saamansa selvityksen perusteella, että mikään lausuntopyynnössä mainituista valokuvista ei ilmennä, esimerkiksi kuvakulmaltaan, asettelultaan, kuvattavien henki-

löiden asentojen tai valaistuksen osalta valokuvaajan luovia valintoja siinä määrin, että kukaan muu ei päätyisi samana lopputulokseen. Näin ollen edellä mainittujen valokuvien valokuvaaja tai valokuvaajat saavat valokuvilleen tekijänoikeuslain 49 a §:ssä tarkoitetun suojan.

Tekijänoikeusneuvosto toteaa, että lausuntopyynnössä esitetyn perusteella valokuva hakijan isästä on valmistettu ja lähetetty vuonna 1982 syntymäpäiväkutsun yhteydessä hakijan useille sukulaisille. Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että valokuva on siinä yhteydessä saatettu yleisön saataviin ja siten tullut julkistetuksi tuolloin voimassa olleen vuoden 1961 valokuvalain mukaisesti. Kyseinen valokuva on saanut suojaa valokuvalain mukaan 16.1.1991 ja valokuvan suoja-aika on siten pidentynyt 25 vuodesta 50 vuoteen 16.1.1991 voimaan tulleella valokuvalain muutoksella. Näin ollen kyseisen valokuvan suoja-aika on edelleen voimassa vuoden 2032 loppuun asti.

Tekijänoikeusneuvoston asiassa saaman selvityksen perusteella muiden kyseessä olleiden valokuvien osalta asiassa on jäänyt epäselväksi, onko kyseisiä valokuvia julkistettu sekä milloin ne on valmistettu. Näin ollen tekijänoikeusneuvosto ei voi ottaa kantaa näyttökysymykseen siitä, onko valokuvaajan oikeus voimassa kyseessä oleviin valokuviin.

Sitaatiooikeus tekijänoikeuslain mukaan

Tekijänoikeuslain 22 §:n (24.3.1995/446) mukaan julkistetusta teoksesta on lupa hyvän tavan mukaisesti ottaa lainauksia tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa.

Sitaatiooikeuden perusteista kirjoitettiin laajahkosti nykyisen tekijänoikeuslain valmisteluteksteissä. Komiteanmietintöön 1953:5 sisältyi ehdotus sitaatiooikeudesta (ehdotuksen 13 §). Mietinnön mukaan teosta siteeraavan esityksen ei tarvitse täyttää tekijänoikeussuojalle asetettuja vaatimuksia, vaan se voi olla esimerkiksi sanomalehtitiedotus "tai muu sellainen". Ehdotuksen mukaan ei olisi sallittua tekijän suostumuksetta julkaista yksinomaan lainauksista muodostettuja kokoelmia. Tekijänoikeuslain 22 §:ssä ei ole sanottu, kuinka laaja lainaus saa olla. Lainauksen sallittavuus on kussakin yksityistapauksessa ratkaistava olosuhteiden mukaan, jolloin lähinnä on otettava huomioon lainauksen tarkoitus sekä lainatun osan ja koko teoksen laajuuden välinen suhde (KM 1953:5 s. 56). Lisämääritteet hyvän tavan mukaisuudesta ja

tarkoituksen edellyttämästä laajuudesta lisättiin komiteanmietintöön KM 1957:5 (s. 19) perustuvan ehdotuksen mukaan.

Oikeuskirjallisuudessa on kommentoitu tekijänoikeuslain 22 §:n edellytystä "hyvän tavan" mukaisuudesta seuraavasti. Siteerauksen tulee olla apuna henkisessä luomistyössä. Lainauksella tulee olla asiallinen yhteys siteeraajan teokseen. Tätä asiallisen yhteyden vaatimusta on oikeuskirjallisuudessa kutsuttu "vetoomusfunktioiksi" (T.M. Kivimäki: "Uudet tekijänoikeus- ja valokuvauslait" Porvoo 1966 s. 85). Olennaista on, että teos havainnollistaa, selkeyttää tai taustoittaa jotenkin lainaajan omaa esitystä. Lainaus voi olla kriittinen tai analysoiva mutta myös neutraali esitys täyttää asiallisen yhteyden vaatimuksen (Harenko-Niiranen-Tarkela: "Tekijänoikeus. Kommentaari ja käsikirja". Porvoo 2006 s.176).

Myös koko teosta voidaan siteerata 22 §:n nojalla, mikäli siteeraus oikeuden muut edellytykset täyttyvät. Tämä voi tulla kysymykseen esim. lyhyempien teosten, kuten runojen osalta. (Harenko-Niiranen-Tarkela: "Tekijänoikeus. Kommentaari ja käsikirja". Porvoo 2006 s.178). Koska tekijänoikeuslain 22 § on teoslajien suhteen neutraali säännös, jonka yhtenä tavoitteena on aikaisempia teoksia koskevan keskustelun mahdollistaminen, on perusteltua, että 22 §:ää voidaan soveltaa myös taideteosten (mukaan lukien kuvat kokonaisuudessaan) siteeraamiseen silloin, kun siteeraamisen yleiset edellytykset täyttyvät.

Sitaattioikeus merkitsee sitä, että toisen teoksen osa saadaan laillisesti ilman kyseisen teoksen oikeudenhaltijan lupaa ja korvausta maksamatta ottaa siteeraajan teoksen osaksi. Sen vuoksi lähtökohtana tulee olla, että sitaattioikeutta ei saa käyttää taloudelliseen kilpailamiseen teoksen tekijän kanssa. (ks. esim. Jyrki Ojala: "Tutkimuksen tekijänoikeudet tietoverkossa", kirjassa "Tutkimuksen tekijänoikeudet". Juva 1998 s. 67).

Tekijänoikeuslain 8 §:n mukaan teos katsotaan julkistetuksi, kun se on luvallisesti saatettu yleisön saataviin. Taideteos on julkaistettu esimerkiksi silloin, kun se on laitettu julkisesti näytteille tai tekijä on luovuttanut sen perhepiirin ulkopuolella olevalle henkilölle (Komiteanmietintö N:o 1953:5 s. 51). Julkistamisen seurauksena teos tulee yleisön tietoisuuteen. Kirjailija voi esimerkiksi lukea kirjoittamansa novellin ääneen puistossa, taidemaalari voi näyttää maalaamansa taulun tai ohjelmoija voi esitellä kirjoittamansa lähdekoodin ystävilleen Internet-kahvilassa. Jos teoksen yleisön saataville saattaminen jää vain yhteen tai muutamaan kertaan, on teos joka tapauksessa julkaistettu (Harenko-Niiranen-

Tarkela: "Tekijänoikeus. Kommentaari ja käsikirja". Porvoo 2006 s. 67–68).

Tekijänoikeusneuvoston lausunnossa TN 1989:4 todettiin, että teoksen luovuttaminen arvosteltavaksi ei sinänsä tarkoittanut teoksen tekijänoikeudellista julkistumista. Koska opinnäytetyö käytännössä samalla myös annettiin oppilaitoksen kirjastossa säilytettäväksi, neuvosto katsoi, että arvosteltavaksi luovuttaminen merkitsi lausunnon tarkoittamassa tapauksessa myös julkistumista.

Tekijänoikeuslain 25 §:n 1 momentin (24.3.1995/446) mukaan julkistetuista taideteoksista saa ottaa tekstiin liittyviä kuvia arvostelevaan tai tieteelliseen esitykseen.

Tekijänoikeusneuvoston lausunnossa 1993:18 oli kyseessä runsaasti taidehistoriallista tietoa sisältävä kirja, jonka sisältämät tiedot esitettiin systematisoidussa muodossa ja analysoiden. Kirjan lopussa oli kuudestakymmenestä teoksesta koostuva lähdeluettelo. Tekijänoikeusneuvosto katsoi, että kysymyksessä ei ollut arvosteleva esitys, koska esitystapa painottui kuvaamaan teoksia osana historiallista kehitystä eikä arvostellut teoksia. Tekijänoikeusneuvoston mukaan esitys oli tieteellinen, vaikka se ei tuottanutkaan uutta tietoa. Esityksen tieteellinen arvo oli mahdollista sisältyä esityksen systematisointiin, valintoihin tai esitystapaan.

Tekijänoikeusneuvoston lausunnossa 1993:21 tekijänoikeusneuvosto totesi, että tekijänoikeuslain 25 § ei sulje pois tekijänoikeuslain 22 §:n mukaisen yleisen siteerausnoikeuden soveltamista taideteoksiin. Tekijänoikeusneuvosto perusteli kantansa siten, että kuvataiteen alalla sitaatteja on voitava käyttää ilmaisuvapauden ja luomisprosessin apuvälineenä.

Yleiset edellytykset lainauksen ottamiseen taideteoksesta Suomen tekijänoikeuslain 25 §:n mukaan ovat hyvin samanlaiset kuin tekijänoikeuslain 22 §:n mukaiset edellytykset. Tekijänoikeuslain 25 § mahdollistaa taideteoksen lainaamisen kokonaisuudessaan. (Harenko-Niiranen-Tarkela: "Tekijänoikeus. Kommentaari ja käsikirja". Porvoo 2006 s.185).

Tekijänoikeuslain 22 §:n kohdalla esitettyjä yleisiä edellytyksiä taideteosten lainaamiseksi olisi sovellettava myös tekijänoikeuslain 25 §:n mukaisissa kuvasitaattitapauksissa. Julkistetun taideteoksen käyttämisen arvostelevissa ja tieteellisissä esityksissä tulisi täten tapahtua hyvän tavan mukaisesti ja tarkoituksen

edellyttämässä laajuudessa. Hyvän tavan mukaisuudella tarkoitetaan sitä, että lainaus palvelee toista teosta tai esitystä. Sitaitin on kaikissa tapauksissa oltava erotettavissa sitaatiksi. Sitaitilla tulee olla asiallinen yhteys teokseen, jota varten lainaaminen tapahtuu. Vaatimus merkitsisi taideteosten osalta käytännössä sitä, että niiden käytön tulee olla perusteltua esityksen selventämiseksi tai havainnollistamiseksi (HE 287/1994 s. 27–28).

Esityksen tieteellisyyden määrittää sen aiheen käsittelytavan tieteellisyys. Esityksellä voi olla tieteellinen intressi sen alkuperästä tai julkaisumuodosta riippumatta. (HE 287/1994 s. 28–29). Kirjoituksen on oltava luonteeltaan tieteellinen mutta sillä ei tarvitse olla erityistä tieteellistä arvoa. (Henry Olsson: "Copyright. Svensk och internationell upphovsrätt". 2009 s. 171–172). Siteerauksen on oltava tehty kirjallisen esityksen ymmärtämiseksi. Tieteellisessä kirjoittamisessa on tapana vedota aikaisempiin esityksiin ja käydä näin tieteellistä keskustelua (Pirkko-Liisa Haarmann: "Tekijänoikeus ja lähioikeudet" 2005 s. 188).

Tieteellisyys syntyy tutkimuksesta. Tutkimus tarjoaa tavan löytää tosiasioita. Tutkimustuloksista tulee osa tieteen tietovarastoa sosiaalisessa prosessissa, jossa tutkimustuloksia arvioidaan kriittisesti ja yritetään mahdollisesti toisissa tutkimuksissa kumota, varmistaa tai kehittää edelleen (Hannu Uusitalo: "Tiede, tutkimus ja tutkielma" 1998 s. 7-8). Tieteellisyyden tunnuspiirteitä ovat kriittisyys, julkilausuttujen ja toistettavissa olevien menetelmien käyttö ja kohdeilmiötään kuvaava ja selittävä teoria. (Uusitalo 1998 s. 19).

Jotta artikkeli voitaisiin katsoa tieteelliseksi tekijänoikeuslain 25 §:n merkityksessä edellä esitetyn perusteella, on edellytettävä, että esityksessä on käytetty jotain järjestelmällistä menettelytapaa, jonka avulla on pyritty luomaan uutta tietoa, täsmentämään aikaisempaa tietoa tai vähintään objektiivisesti tarkastelemaan tai selittämään havaintoja ja tekemään havainnoista perusteltuja johtopäätöksiä. Lisäksi esityksen on oltava tarkoitettu julkiseksi siten, että esitys on sen julkistamisen jälkeen yleisön saatavilla siten, että ainakin muut saman tieteenalan toimijat voivat esityksen ymmärtää, arvioida ja kritisoida eli käydä tieteellistä keskustelua aiheesta.

Analyysi ja johtopäätökset sitaattioikeudesta

Tekijänoikeusneuvosto on arvioinut lausuntopyynnössä esitettyä aineistoa ja katsoo, että lausuntopyynnössä esitetyn perusteella valokuva hakijan isästä on lähetetty syntymäpäiväkutsun yhteydessä useille sukulaisille ja on siinä yhteydessä tullut julkistetuksi tekijänoikeuslain 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Muiden lausuntopyynnössä mainittujen valokuvien julkistaminen on näyttökysymys, johon tekijänoikeusneuvosto ei voi ottaa kantaa saamansa selvityksen perusteella.

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että vastineenantajan kirja ei arvostele sen kuvituksena olleita valokuvia tai niissä esiintyviä henkilöitä eikä kirja muutenkaan ole tarkoitukseltaan arvosteleva. Kirja ei näin ollen ole tekijänoikeuslain 25 §:n tarkoittama arvosteleva esitys.

Hakija on pyrkinyt tutkimuksessaan selvittämään tiettyjen ihmisten elämän vaiheita tietyllä alueella. Hakija on tutkimuksessaan käyttänyt sukututkimukselle tyypillisiä menetelmiä ja lähteitä. Tekijänoikeusneuvoston mukaan vastineenantajan kirjan teksti on esitystavaltaan selvitettyihin tosiasioihin perustuvaa sen sijaan, että artikkelissa korostuisivat kirjoittajan mielipiteet tai perustelemattomat oletukset. Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että hakijan artikkeli ei ole tieteellinen esitys tekijänoikeuslain 25 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että kirjassa mainittuja henkilöitä esittävien kuvien sisällyttäminen kokonaisina kirjaan ei ole välttämätöntä kirjan tekstin havainnollistamiseksi ja taustoittamiseksi. Näin ollen kirjan tekstillä ei ole sellaista yhteyttä valokuviin, että kyseessä olevien valokuvien siteeraaminen kokonaisena kirjassa olisi sallittava tekijänoikeuslain 22 §:n perusteella.

Edellä esitetyn perusteella tekijänoikeusneuvosto katsoo, että vaikka kaikki kyseessä olevat valokuvat olisivat julkistettuja, lausuntopyynnössä esitettyjen valokuvien lainaaminen ei ole ollut tässä tapauksessa tekijänoikeuslain sitaattisäännösten perusteella sallittua korvauksetta ja ilman kyseisen valokuvan tekijänoikeuden haltijan lupaa.

Tekijän nimi on mainittava hyvän tavan mukaisesti siteerattaessa

Tekijänoikeuslain 3 §:n mukaan teoksen tekijä on ilmoitettava sillä tavoin kuin hyvä tapa vaatii, kun teoksesta valmistetaan kappale tai teos kokonaan tai osittain saatetaan yleisön saataviin. Vastaavasti on tekijänoikeuslain 11 §:n 2 momentissa todettu, että kun teoksesta valmistetaan kappale tai teos saatetaan yleisön saataviin lain 2 luvun rajoitussäännösten nojalla, tekijän nimi ja lähde on mainittava siinä laajuudessa ja sillä tavoin kuin hyvä tapa vaatii. Tekijänoikeuslain 49 a §:n mukaista suojaa saaviin valokuviiin sovelletaan vastaavasti, mitä tekijänoikeuslain muuden muassa 3 §:n 1 momentissa ja 11 §:ssä säädetään.

Tekijän nimen mainitsemisesta tekijänoikeuden rajoitussäännöksiin perustuvan käytön osalta todettiin komiteanmietinnössä 1953:5 (ehdotuksen 24 §), että toisintamisoikeuden poikkeuksellinen luonne ei voi oikeuttaa rajoittamaan tekijän moraalisia oikeuksia. Lähde on mainittava siten kuin hyvä tapa vaatii (Komiteanmietintö 1953:5 s. 62).

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että vastineen antajan kirjassa ei ole mainittu hakijan nimeä ainakaan hänen isäänsä kuvaavan valokuvan yhteydessä sillä tavoin kuin hyvä tapa vaatii.

Yhteenveto

Haastatteluun sisältyneiden tietojen ja tarinoiden juonen sisällyttäminen kirjan tekstiin ei edellyttänyt haastattelun oikeudenhaltijan lupaa eikä hänen nimensä ilmoittamista kirjan yhteydessä.

Mikäli valokuvan suoja-aika on edelleen voimassa, valokuvan lainaaminen kirjaan edellyttää valokuvan oikeudenhaltijan lupaa, koska kyseessä ei ole arvosteleva eikä tieteellinen esitys eivätkä tekijänoikeuslain 22 § tai 25 § sovellu.

Puheenjohtaja

Marcus Norrgård

Sihteeri

Marco Grönroos

Lausunto on käsitelty tekijänoikeusneuvoston täysistunnossa. Asian ratkaisemiseen ovat osallistuneet Marcus Norrgård (puheenjohtaja), Ismo Huhtanen, Tuula Hämäläinen, Martti Kivistö, Pirjo Kontkanen, Mari Lampenius, Kirsi-Marja Okkonen, Jussi Salokangas, Pekka Sipilä, Aku Toivonen ja Riikka Tähtivuori.